

SALVEM ELS AMETLLERS L'Institut ja toca! Els Ametllers no es toquen!

- La construcció afectaria la zona anomenada els Ametllers de Can Grau de Muntanya, zona de sòl agrícola no urbanitzable abans de l'aprovació del POUM i designada de protecció especial d'interès natural i ambiental, amb un alt valor ambiental pel municipi.
- Els Ametllers estan dins de l'anella verda de Canet. La preservació de l'anella verda de Canet i la protecció dels sòls agroforestals són elements clau en la conservació dels espais lliures del municipi i en el foment de la seva biodiversitat.
- És essencial mantenir l'anella verda que envolta el poble, ja que millora la connectivitat entre les espècies de fauna i vegetació, opera com a pulmó verd i com a mesura preventiva de fre del creixement urbanístic.
- El model de poble que volem es basa en l'urbanisme compacte: sense ocupar els espais naturals i agrícoles, i amb equipaments cèntrics per facilitar l'accessibilitat a la ciutadania.

L'Ajuntament de Canet té previst construir l'Institut Sunsi Mora **en un terreny** del municipi **reconegut pel Pla Territorial Metropolità de Barcelona com a zona de Protecció especial d'interès natural i ambiental**. Què significa això? Principalment, que la seva construcció pot causar danys ambientals irreversibles en un moment clau d'emergència climàtica i de salvaguarda de la biodiversitat, però també té altres afectacions. En aquest document es detalla la problemàtica que suposaria, els arguments del perquè es proposa que s'aturi aquesta planificació i la necessitat que es **cerquin altres ubicacions en zones més cèntriques i que respectin l'Anella Verda de Canet i els seus espais naturals i agrícoles**.

Els plans d'ordenació urbanística municipal (POUM) són l'instrument d'ordenació urbanística integral del territori al terme municipal. El POUM planeja la construcció de l'Institut Sunsi Mora en una zona considerada pel Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB) de Protecció especial d'interès natural i ambiental. No s'entén aquesta incongruència i contradicció de considerar en el PTMB aquest espai dins la zona de protecció especial i que el POUM ho ignori sense justificar convenientment que això no afectarà als valors ambientals i connectius.

Tot i el desacord i alegacions presentades per part de canetencs i canetenques en aquest punt del projecte (i en d'altres), es van desestimar i el POUM de Canet de Mar no les va incorporar i es va aprovar el setembre del 2019. Actualment encara existeixen conflictes no resolts dins l'àmbit mediambiental.

En qualsevol cas, es un deure de tots intentar millorar sempre el nostre entorn i el nostre poble, pensant en les generacions futures i intentant evitar danys irreversibles al medi ambient. El POUM encara que estigui aprovat, si es pot millorar, es el nostre deure moral fer-ho.

Figura 1: Vista aèria de l'espai dels Ametllers de Can Grau de Muntanya

Problemàtica

La nova construcció té previst d'ocupar 12.200m² i es situarà, en la zona coneguda com “els Ametllers de Can Grau de Muntanya”. La construcció de l'institut en aquesta zona causarà un greu impacte ambiental irreversible en el nostre poble, ja que està dins d'aquest espai de protecció especial i forma part també de l'Anella verda de Canet.

Al 2004 l'Ajuntament aprova el compromís de preservar l'Anella verda, per a la “Interconnexió de les zones verdes amb els ecosistemes perifèrics”. En l'Agenda 21 i en el seu Pla d'Acció Local planteja que l'Anella verda garanteix una millora substancial en termes de connectivitat ecològica i paisatgística, ja que permet el manteniment del flux entre el sector est i oest del terme municipal. L'Estudi Ambiental Estratègic del POUM també contempla la necessitat de preservar aquesta anella verda i la importància que té per a la connectivitat i la biodiversitat.

L'anella verda al voltant de Canet de Mar ha de garantir una vertebració ordenada de la zona forestal i agroforestal que ens uneix amb la serralada del Montnegre, de la zona de sol no urbanitzable ideal per a ús agrícola, i finalment de la zona urbana del propi nucli residencial de Canet. Aquest cinturó verd permetria encerclar el sol urbà, afavorint la biodiversitat en aportar hàbitats i en mantenir la connectivitat biològica. El cinturó verd és, també, un element de fre al creixement urbanístic i apte per a l'ús social de caire lúdic i esportiu.

Actualment la zona que connecta la part oriental i occidental de l'anella verda, punt on es troben els ametllers, fa de coll d'ampolla dificultant la connexió entre les espècies. Per tal de fomentar aquesta connexió, és essencial mantenir i expandir aquests espais que són més estrets. A més, la presència d'aquests espais naturals adjacents al nucli urbà és important per aproximar valors ambientals a la ciutadania.

Figura 2: Pla Territorial Parcial de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
Font: EAE Canet de Mar

Els Ametllers

Espai de biodiversitat

La zona designada com “els ametllers de can Grau de Muntanya” que es troba ubicada a l’inici del camí de sorra cap a Sant Cebrià i davant el parc de la Misericòrdia, és un dels punts del municipi que separa el teixit urbà de les zones agrícoles, ocupant una àrea aproximada d’entre 10.000 i 16.000m². La seva ubicació dins del teixit agrícola confereix **un espai de refugi per a fauna forestal i agrícola** enriquint de forma substancial la **biodiversitat** de la zona i és un punt important per assegurar la connectivitat de fauna i vegetació.

Lluny de ser un terreny erm i sense ús, l’espai dels ametllers de Can Grau de Muntanya confereix una transició entre el nucli urbà de Canet i la zona verda del poble. En menys d’un quilòmetre a la rodona observem diferents tipologies de vegetació: arbres fruiters, terrenys agrícoles cultivats, terrenys agrícoles sense cultiu, marges ruderals i boscos d’alzinars i pinedes. Aquesta **heterogeneïtat en el paisatge** confereix una elevada diversitat de nínxols ecològics que fan que a la zona puguin coexistir un nombre d’espècies més elevat que no si hi hagués un sol tipus de vegetació o paisatge. És el que coneix com a efecte **mosaic agroforestal**, i per això cal mantenir-lo.

Els Ametllers

Espai agrícola i agroforestal que cal protegir

La preservació d'espais verds no només és essencial per l'augment de la biodiversitat en la zona determinada, sinó també és clau per garantir la **connectivitat** entre els diferents masses forestals i agràries de la zona. L'anella verda de Canet que **abraça el poble, fa aquesta funció de connectivitat de la fauna i la vegetació, opera com a pulmó verd, i representa un espai lúdic pels ciutadans, manté el seu valor agrícola i frena el creixement urbanístic.**

La construcció en una zona presenta un impacte molt clar: **la pèrdua de sòl permeable, sòl agrícola en aquest cas.** En el sentit ecològic del terme, **el sòl és un recurs no renovable i essencial per a la vida:** molt ric en biodiversitat de microorganismes que hi habiten, essencial per regular els cicles de l'aigua i del nutrients i per a segrestar el carboni. **La protecció dels sòls lliures és un element clau en la lluita contra el canvi climàtic:** l'increment de les zones urbanes en els últims anys contribueix a l'increment de temperatures del planeta. Per altre banda, la urbanització del terreny sella el sòl i impedeix que l'aigua es pugui infiltrar al subsòl augmentant l'escorrentia superficial, on l'aigua al no infiltrar-se circula per la superfície del terreny amb una gran força erosiva, **augmentant els riscos i els potencials desperfectes causats pels aiguats en períodes de pluges intenses.**

Cal recordar que l'Ajuntament ha aprovat en dues ocasions mocions per mitigar la crisi climàtica, una primera al març del 2019 "Suport a l'emergència climàtica, ambiental i de residus a Canet" i la segona "Declaració institucional per fer front al canvi climàtic des de una perspectiva municipal" aprovada al març del 2020.

Els Ametllers

Exemples de l'interès ecològic de la zona

Com a exemple de l'interès ecològic de la zona, d'entre un ampli llistat d'espècies, en podem destacar la presència del Blauet (*Alcedo atthis*) espècie d'interès comunitari objecte de mesures especials de conservació dels seus hàbitats segons la Directiva Europea 79/409/CEE, i catalogada com a espècie protegida (categoria C) segons el decret legislatiu 2/2008 (Figura 3). En període de migració també s'hi pot observar el Capsigrany (*Lanius senator*) espècie protegida (Categoria D) segons el decret legislatiu 2/2008 i considerada en declivi a nivell europeu (Figura 4). I també s'hi troba una colònia d'eriçó fosc (*Erinaceus europaeus*) (Figura 5).

Figura 3
Blauet
(*Alcedo atthis*)
Maria Dulsat

Figura 4
Capsigrany
(*Lanius senator*)
Maria Dulsat

Figura 5
Eriçó fosc
(*Erinaceus europaeus*)
Maria Dulsat

També s'ha de valorar que la zona dels Ametllers de Can Grau de Muntanya és pròxima al “Mas Niella” i l’horta de “Cal Bisbe”, tots dos espais considerats d’interès arqueològic. En unes prospeccions es van trobar restes arqueològiques que podrien aparèixer també a la zona ¹.

La destrucció dels Ametllers no pot ser compensat per la desqualificació d’altres terrenys

En el POUM es justifica la construcció de l’institut als Ametllers argumentant: “la Inexistència de valors ambientals a preservar en els terrenys que s’integraran al sòl urbà”, la qual cosa és totalment incoherent amb el que va planificar el PTMB que el considera com a zona de sòl de protecció especial d’interès natural ambiental. Tot i així, i també de manera contradictòria, dins l’Estudi Ambiental Estratègic del POUM que es fa de la zona, queda definida com un espai de “valor ambiental moderat i alt, degut a l’interès agrícola que estableix el PTMB”.

Al mateix POUM es descriu una compensació per a la pèrdua de sòl no urbanitzable a l’espai dels Ametllers (Figura 6). Aquesta compensació es fa traslladant la zona d’equipaments de l’empresa que realitza el servei de recollida de residus ubicat sobre de la deixalleria, traslladant-lo a la zona industrial.

¹ Veure: OLESTI i VILA, Oriol. Tesis Doctoral: “El Territori del Maresme en època republicana (s. III - I a.c.): Estudi d’arqueomorfologia i història”. Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona, any 1992.

Superposició del límit del sòl urbà del planejament vigent i el proposat pel POUM, amb la desclassificació de la part més propera a l'autopista (B) i l'ampliació de l'àrea d'equipaments (A) per a donar continuïtat al sòl no urbanitzable.

**Figura 6: Compensació ambiental prevista mitjançant canvi de règims de sòls.
Font: Estudi Ambiental Estratègic del POUM**

En aquest emplaçament sobre la deixalleria, el POUM vol “preservar un sector ocupat per pinedes, el qual es troba catalogat com d’habitat d’interès comunitari i de major valor ecològic que l’espai ocupat per ametllers i erms”. Considerem que es positiu que es vulgui requalificar aquest terreny, que actualment està molt malmès, ja que milloraria la superfície de l’anella verda del poble. Tanmateix, **aquesta compensació no pot anar vinculada amb la pèrdua de l’espai dels Ametllers ocupat per un ecosistema de característiques molt diferents a les d’una pineda i que allotja diversitats d’espècies d’espais oberts, diferents de les dels boscos.** A més, en la compensació proposada no es detallen ni contemplen les tasques de restauració dels sòls contaminats de la zona utilitzada com a serveis i emmagatzematge de residus, que poden ser costosos econòmicament.

Cal garantir

que els equipaments siguin centrals, accessibles i que no destrueixin espais naturals

Des del punt de vista urbanístic, implicaria **la pèrdua de sòl agrícola** per afavorir el creixement urbà amb tot el que implica. La ubicació del segon institut també queda lluny de ser l'adequada. El centre educatiu quedaria a la **perifèria del poble**. Això afavoreix l'ús del cotxe privat per accedir-hi, com ja passa en els centres educatius ubicats a la perifèria del municipi. A més, per tal d'afavorir la qualitat veïnal, els centres educatius, igual que altres serveis públics, han de tenir una ubicació pensada per suplir les necessitats dels ciutadans a un quilòmetre a la rodona.

A més, els criteris dels models de municipi, de creixement, s'estan canviant: **urbanisme compacte, incorporació de criteris ambientals i de protecció de la biodiversitat, de mitigació de la crisi climàtica**. Els científics i les normatives vigents van en aquesta direcció (Les directives comunitàries, Llei de Canvi Climàtic, la Directiva de biodiversitat, el Pacte Verd Europeu, Declaració institucional del Govern d'emergència climàtica, les cimeres del clima, ...).

Canet de Mar és un municipi amb poques previsions de creixement poblacional ja que el seu territori urbanitzable es troba quasi completament ocupat. Al municipi actualment hi ha tres centres d'educació secundària: Col·legi Iglesias, Sunsi Mora i l'institut Lluís Domènech i Montaner, aquest últim n'és el més gran, amb 12.000m². L'Institut Lluís Domènech i Montaner consta de 700 alumnes, i l'Institut Sunsi Mora, actualment, de 450.

El projecte del nou institut té previst ocupar uns **10.000 m²**. Això dificulta el seu emplaçament dins del teixit urbà del municipi. Tanmateix, actualment té quasi bé la meitat de la ocupació que l'Institut Lluís Domènech i Montaner. Així doncs, creiem que **cal reflexionar sobre la necessitat de les dimensions** d'aquest projecte, tenint en compte els **danys col·laterals** irreversibles per el nostre medi que representa.

Trobar

un nou emplaçament més adequat

Des del moment en que es va plantejar el projecte del nou institut fins l'actualitat, el context educatiu del poble també ha canviat. La construcció del nou institut a Sant Pol de Mar ha suposat una opció educativa per als alumnes de Sant Cebrià, Sant Iscle i Sant Pol de Mar que fins el moment, molts d'ells, realitzaven els seus estudis al nostre municipi.

Tanmateix, som conscients que el Sunsi Mora és un projecte educatiu que vol ser innovador, supramunicipal, i que ofereix diversitat educativa al municipi. Entenent doncs que cal trobar un nou emplaçament adequat, proposem alternatives a la seva construcció amb els objectius de millorar l'accessibilitat pels usuaris de l'institut i preservar el nostre territori i la seva biodiversitat.

Tot i el poc espai urbanitzable dins del teixit urbà de Canet aportem diverses opcions que cal estudiar: la Carbonella; la fàbrica Jover; les pistes d'atletisme; el camp de futbol; la mateixa ubicació actual o municipalitzar alguns centres educatius privats.

Des de fa anys hi ha grans espais desaprofitats i abandonats enmig del municipi, com n'és el complex de l'antiga fàbrica **Pulligan de Can Jover**. Espais que el POUM preveu urbanitzar amb construccions de pisos sense benefici directe pels ciutadans/es de Canet. Ja que la necessitat d'habitatge del poble es veuria coberta amb la dinamització dels **més de 800 habitatges buits** que ara mateix hi ha al poble.

Els ametllers de Can Grau de Muntanya, son de propietat privada i sembla que han estat cedits o en forma de compensació, a l'ajuntament **per augmentar l'edificació** a l'espai de la **Carbonella** (PAU 4 La Carbonella/Can Grau). Fins al nou POUM, a la Carbonella només es podia edificar amb habitatges unifamiliars per tal de respectar la homogeneïtat del paisatge del Passeig de la Misericòrdia. Unes construccions que resulten econòmicament "poc rendibles" pel baix nombre d'habitatges que hi cabrien.

Amb la cessió dels terrenys dels Ametllers, el POUM preveu construir a la Carbonella habitatges plurifamiliars (pisos) i unifamiliars trencant aquesta homogeneïtat, una proposta inacceptable. Així l'ajuntament rebrà dels propietaris dels Ametllers, uns terrenys d'un preu de mercat baixíssim i es compensarà als propietaris edificar a la Carbonella amb un alt rendiment i negoci econòmic, i **el poble perd amb aquesta maniobra un gran valor paisatgístic i ecològic**.

Una de les alternatives més viables, al nostre parer, rau en aprofitar els terrenys de la **Carbonella** (zona urbanitzable) per construir el nou institut incorporant un aparcament subterrani, que podria substituir l'actual. Aquesta alternativa va ser presentada durant el procés de participació ciutadana, tal i com es pot consultar a la memòria del POUM ².

La proposta d'ubicar el segon Institut a la Carbonella **va ser desestimada**, al·legant que l'Institut hauria d'ocupar aproximadament 10.000m². Segons el Departament d'Educació de la Generalitat, un centre educatiu de secundària amb 500 alumnes (mida similar al del Sunsi Mora actual) necessita un solar d'entre **7.000 i 7.500 m²**, que és la superfície que té la Carbonella (7.500 m² aproximadament) ³. En la memòria del POUM els 10.000 m² del Sunsi Mora es justifiquen al·legant que els equipaments podrien també acollir una biblioteca d'ús públic; en el cas dels centres educatius amb 7.500 m² s'hi contempla la ubicació d'una biblioteca per l'institut de 75m².

Finalment, la Generalitat **desconsella també la ubicació** de centres educatius prop de vies de comunicació per la seguretat dels alumnes. Situació en la qual es trobaria el nou institut, doncs una altre de les actuacions previstes en el POUM és la realització d'una nova entrada d'accés a la C-32 de continuació de la ronda que te previst passar pel camí de sorra de **Sant Cebrià** (al davant dels Ametllers).

² "PAU 4 - La Carbonella- Can Grau: No estem d'acord que terrenys com Can Grau que no són urbanitzables (p.286 - Volum 1 - Memòries) siguin requalificats. Si es té la necessitat d'un nou institut, estigui ubicat a La Carbonella." (24 de Juliol del 2015. Pàg. 278 de la memòria del POUM)

³ http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/mo-nografies/criteris-construccio-edificis-centres-publics/criteris_construccio_edificis_centres_docents_publics.pdf

Què proposem:

- Aturar les actuacions del planejament del PAU 4 d'ubicació del segon institut als terrenys dels Ametllers de Can Grau de Muntanya.

- La creació d'una Comissió específica per consensuar la tria de la millor opció per ubicar el segon institut tenint en compte els arguments exposats. Amb participació de les tres regidories afectades: Urbanisme, Medi ambient i Educació, de la CEAC i d'altres entitats, experts i persones interessades.

- Accelerar tots els tràmits necessaris pel canvi d'ubicació de l'institut i cessió dels nous terrenys per tal que aquest canvi no suposi un retard en la construcció del nou institut. Procedint amb temps es pot arribar a un acord sobre una solució factible que preservi els espais lliures (naturals i agrícoles), i ubiqui els equipaments en espais centrícs de fàcil accés.

- Demanem un debat obert i convidem a la ciutadania a reflexionar sobre el model de poble que volem per nosaltres i les futures generacions, i a aturar aquesta agressió al nostre entorn natural. Amb la convicció que cal defensar el nostre territori, ja que si no el defensem nosaltres, no el defensarà ningú.

**“Atès el singular moment que vivim d'intensa crisi ambiental, la salvaguarda d'un espai singular com el que és objecte de la petició de protecció, representa a escala local una contribució al nou canvi de paradigma per un futur socialment i ambientalment sostenible”
(Martí Boada)**

Hi donen suport:

- Agàpit Borràs. Arquitecte
- Anna Àvila Castells. Doctora en biologia, investigadora del CREAF (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals)
- Darko Brajnovich. Ambientòleg
- David Estrada
- Ferran Rodà de Llanza. Catedràtic jubilat d'Ecologia (UAB)
- Jaume Pla. Pagès
- Joan Francesc Dulsat
- Josep Germain. Geògraf i membre del Consell de la Natura
- Joan-Pere Viladecans. Pintor
- Laia Carbonell
- Maria Dulsat. Biòloga
- Martí Boada. Naturalista, Geògraf i Doctor en Ciències Ambientals (UAB)
- Pep Riera. Pagès del Maresme i activista sindical i polític
- Perejaume Borrell. Artista i poeta
- Quico Basas. Arquitecte
- Roger Soler. Doctor en ciència política. Professor a la Universitat Pompeu Fabra
- Vadó Muntrabà. Director de la Casa Museu Domènech i Montaner
- Sindicat d'estudiants dels Països Catalans (SEPC) de Canet
- Plataforma Preservem el Maresme

Coordinadora Emergència Ambiental de Canet (CEAC)

Canet de Mar

Fot-li
Castanya!

Greenwalkers
small actions — big impact

Centre d'Estudis Canetencs

- Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius-Ecologistes de Catalunya (CEPA-EdC)
- Centre d'Estudis Canetencs
- Esplai Bitxus de Canet
- Fot-li Castanya!
- GEAXXI
- Greenwalkers de Canet de Mar
- Grup Excursionista de Canet de Mar
- Suport Mutu de Canet de Mar
- Thalassa de Canet de Mar

Amb la col.laboració de:

